

Efekty „Programu gwarancji de minimis”

realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego 2016

GWARANCJA
de minimis

Broszura jest podsumowaniem najważniejszych wyników badania, przeprowadzonego i opracowanego przez Biuro Badań i Analiz, BGK. Pełny raport z badania dostępny jest na stronie www.bgk.pl/aktualnosci/ekspertyzy-i-badania/

Bank Gospodarstwa Krajowego
Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa
www.bgk.pl
Biuro Badań i Analiz
Tel: 22 599 82 43
analizy@bgk.pl

Copyright: Bank Gospodarstwa Krajowego. Wszystkie prawa zastrzeżone.

O Programie Gwarancji *de minimis*

Rządowe wsparcie sektora MŚP poprzez „Program gwarancji *de minimis*” (PLD), rozpoczęło się wiosną 2013 roku. Program ma na celu poprawę dostępu do finansowania dla firm sektora MŚP, przez co przyczynia się do ich rozwoju.

Od początku trwania Programu do końca września 2016 r. udzielono 193 tys. gwarancji dla 114 tys. przedsiębiorstw. Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) przyznał gwarancje na łączną kwotę 32,5 mld zł, zabezpieczające 57,6 mld zł kredytów. Udzielone wsparcie trafiło przede wszystkim do mikroprzedsiębiorstw mających ograniczony dostęp do finansowania (a więc będących w luce finansowej), umożliwiając im m.in. dokonanie potrzebnych inwestycji, poprawę lub utrzymanie pozycji na rynku, a także utrzymanie bądź zwiększenie zatrudnienia.

Przedsiębiorstwa z sektora MŚP, za pośrednictwem banków kredytujących biorących udział w Programie, mogą uzyskać gwarancje spłaty kredytu na finansowanie działalności bieżącej i inwestycyjnej.

Główne korzyści, jakie przedsiębiorcy uzyskują dzięki gwarancjom *de minimis*, to:

- pozyskanie finansowania przez firmy nieposiadające wystarczających zabezpieczeń kredytu lub z krótką historią kredytową,
- zapewnienie elastyczności w zakresie dysponowania majątkiem przedsiębiorstwa, który, dzięki gwarancji, nie będąc zabezpieczeniem kredytu może być używany w inny sposób (np. zabezpieczać inne finansowanie).

- oszczędność czasu - wszystkie formalności załatwiane są bezpośrednio w banku kredytującym podczas uzyskiwania kredytu i w przypadku rezygnacji przezeń z dodatkowych zabezpieczeń znacząco przyspiesza pozyskanie kredytu,
- obniżenie całkowitego kosztu kredytu, polegające np. na zastosowaniu niższej marży lub prowizji,
- prosta procedura aplikacji - dokumentowanie bez szczegółowego obowiązku sprawozdawczego.

Gwarancja *de minimis* nie stanowi dotacji pieniężnej i nie wiąże się bezpośrednio z przekazaniem środków finansowych przedsiębiorcy, a także nie rodzi żadnych skutków podatkowych.

Gwarancja zabezpiecza do 60% kwoty zarówno kredytu obrotowego, jak i inwestycyjnego. Nie obejmuje odsetek oraz innych kosztów związanych z kredytem. Jest zabezpieczona weksłem własnym *in blanco* przedsiębiorcy, a stawka prowizji za udzieloną gwarancję wynosi 0,5% kwoty gwarancji w stosunku rocznym.

Jedyna istotna różnica pomiędzy gwarancją zabezpieczającą kredyt obrotowy a inwestycyjny to okres jej trwania: w pierwszym przypadku udzielana jest na maksymalnie 27 miesięcy, w drugim - na 99 miesięcy.

Wyniki przeprowadzonego badania zgrupowaliśmy w poniższe bloki tematyczne:

Charakterystyka uczestników programu

s. 5-7

W pierwszej kolejności scharakteryzowaliśmy beneficjenta programu - przedsiębiorcę, który skorzystał z gwarancji de minimis oraz jego doświadczenia z uzyskiwaniem finansowania w przeszłości.

Trafność i skuteczność programu - ograniczenie luki finansowej

s. 8-10

Ta część obejmuje wyniki badania dotyczące przede wszystkim tego, czy i w jakim stopniu program wpłynął na ograniczenie luki finansowej sektora MŚP.

Użyteczność programu

s. 11-14

Ostatni blok wyników to ocena efektów programu zarówno na poziomie przedsiębiorstwa, jak i w skali makro (wpływu programu na wybrane wskaźniki gospodarki).

O badaniu

Prezentujemy czwartą edycję badania, która - podobnie jak poprzednie - dostarcza odpowiedzi na pytanie - czy Program spełnia swoją funkcję i w jakim stopniu jest dopasowany do potrzeb sektora MŚP oraz jakie było jego znaczenie na poziomie przedsiębiorstw i w skali makro.

Głównym celem omawianego badania, przeprowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego, była ocena wpływu Programu na zwiększenie dostępu do finansowania zewnętrznego dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, a także oddziaływania tego wsparcia na wyniki firm oraz na polską gospodarkę.

Cel ten zrealizowaliśmy poprzez uzyskanie odpowiedzi na poniższe pytania badawcze:

- Na ile trafnie został zaprojektowany Program wsparcia gwarancjami de minimis, aby poprawiać dostęp MŚP do finansowania zewnętrznego i zaspokajał ich potrzeby w tym zakresie?
- Jaka jest jego skuteczność w wypełnianiu luki finansowej i towarzyszących jej barier?
- Jaka jest użyteczność Programu, rozumiana jako efekty bezpośrednie i dodatkowe, mierzone przede wszystkim wskaźnikami zmiany poziomu zatrudnienia, pozycją na rynku, wzrostem obrotów czy realizacją inwestycji dzięki uwolnionym środkom?
- Jakie korzyści odnotowała gospodarka, a przede wszystkim sektor MŚP, dzięki wsparciu w ramach gwarancji?

Badanie przeprowadzone na próbie 1804 przedsiębiorstw, które uzyskały kredyty objęte gwarancją BGK w okresie od lipca 2015 r. do czerwca 2016 r.

Najważniejsze wyniki badania

Wszystkie analizy prowadzone w ramach badania ilościowego i jakościowego wykazały wyjątkową rolę, jaką odegrała gwarancja *de minimis* w procesie uzyskania finansowania zewnętrznego przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, przez co Program przyczynił się do wsparcia sektora MŚP, a tym samym całej gospodarki.

Wyniki badania prowadzą do trzech zasadniczych wniosków. Po pierwsze, gwarancja *de minimis* znacząco ułatwia i przyspiesza pozyskanie finansowania dłużnego. Ma to szczególne znaczenie dla firm, które bez gwarancji nie uzyskałyby kredytu, a uzyskane wsparcie umożliwiło im prowadzenie działań skierowanych na wzrost, a nie tylko przetrwanie na rynku.

Po drugie, stabilizacja finansowa uzyskana przez firmy korzystające z kredytów obrotowych w ramach Programu, wywołała, obok wzrostu obrotów, serię dodatkowych pozytywnych efektów, w tym zwiększenie zatrudnienia, podjęcie działań inwestycyjnych i innowacyjnych, a dzięki temu znaczący rozwój firm. Podobnie w przypadku firm, które pozyskały kredyt inwestycyjny zaobserwowano szereg efektów - zarówno odnoszących się do wzrostu obrotów, jak i uruchomienia przez firmy dodatkowych środków do finansowania kredytowanych inwestycji (efekt dźwigni), czy pojawienia się kolejnych inwestycji, które zapoczątkowała inwestycja kredytowana w ramach Programu.

Wreszcie po trzecie, Program kompleksowo i adekwatnie odpowiada na potrzeby oraz słabości poszczególnych typów przedsiębiorstw ze zróżnicowanego sektora MŚP. Dzięki swojej prostocie nie narzuca on dodatkowych kryteriów dostępu ograniczających przedsiębiorców, przez co stymuluje szerokie spektrum efektów rozwojowych u firm w nim uczestniczących i jest pożądanym przez przedsiębiorców narzędziem.

Charakterystyka uczestników Programu, ich potrzeby i wcześniejsze doświadczenia w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego

Największą badaną grupę stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (79%, z czego 73% firm zatrudnia jedynie do 3 osób), w dalszej kolejności małe firmy (17%) oraz średnie (4%), odzwierciedlając strukturę firm biorących udział w Programie gwarancji *de minimis*. Relatywnie spośród mikro, małych i średnich firm najaktywniejsze w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego w ramach Programu były małe przedsiębiorstwa. Ponadto badanie wykazało, że w ostatnim roku aktywne w pozyskaniu kredytów z gwarancją były przede wszystkim firmy działające na rynku ogólnopolskim (35%), w sektorze handlu (31%), przetwórstwa przemysłowego (15%) lub budownictwa (10%), stosunkowo krótko działające na rynku (do 4 lat - 42%).

W ramach Programu, w ciągu ubiegłego roku, kredyt powyżej 50 tys. zł pozyskało aż 64% badanych mikrofirm. Mediana pozyskanych przez mikroprzedsiębiorstwa kredytów z gwarancją wyniosła 75 tys. zł, małe firmy - 500 tys. zł, a średnie - 950 tys. zł. Zestawienie tego wyniku z innymi badaniami pokazuje znaczące zwiększenie kwoty kredytu, po jaki sięgnąć mogą firmy wykorzystując gwarancję.

Dzięki cyklicznym badaniom Programu możemy zdecydowanie stwierdzić, że gwarancja *de minimis* jest czynnikiem sprzyjającym pozyskiwaniu przez firmy wyższych kwot finansowania dłużnego, w tym przez firmy mające największe trudności w skutecznym aplikowaniu o kredyty.

Starania o kredyt lub pożyczkę przed skorzystaniem z gwarancji *de minimis*

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Najwięcej przedsiębiorstw, które skorzystały z gwarancji *de minimis*, pochodziło z Mazowsza, z regionu, w którym dotychczasowe badania wykazywały największą lukę finansową w Polsce.

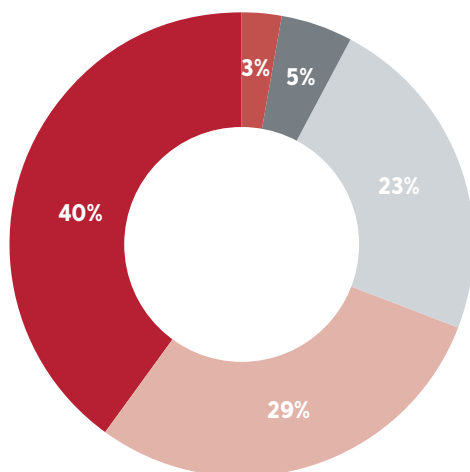
Spośród wszystkich badanych przedsiębiorstw 18% znajdowało się w luce finansowej jeszcze przed udziałem w Programie. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że aż 67% firm nie starało się w tym czasie o finansowanie, bo go nie potrzebowało, można stwierdzić, że pośród firm, gdzie kwestia pozyskania zewnętrznego finansowania się pojawiła, w luce znajdowało się aż 56% (co obrazuje wykres). Uwzględniamy tu zarówno te przedsiębiorstwa, które całkowicie nie miały dostępu do finansowania, jak i te, które wprawdzie mogły otrzymać kredyt lub pożyczkę, ale na gorszych warunkach, niż ich satysfakcjonowały - np. na mniejszą kwotę lub krótszy okres.

Wyraźnie rysuje się tendencja, że im mniejsze przedsiębiorstwo, krócej działające na rynku, a także o mniejszym zasięgu działania, tym mniejsza możliwość pozyskania finansowania i większe prawdopodobieństwo utrudnień w jego pozyskaniu. Przykładowo, z całkowitą odmową kredytu lub pożyczki przed udziałem w Programie spotkało się 54% startupów (a przedsiębiorstw powyżej 9 lat funkcjonowania na rynku - zaledwie 10%) oraz prawie 40%

firm o lokalnym zasięgu działania (niemal dwukrotnie więcej od firm mających szerszy zasięg).

W przypadku przedsiębiorców, którzy nie uzyskali finansowania albo otrzymali je na mniej korzystnych warunkach, główną przyczyną utrudnionego dostępu do kredytów i pożyczek był brak wymaganego przez banki zabezpieczenia. Program bezpośrednio odpowiada na ten problem. Dla tych przedsiębiorstw Program *de minimis* stanowił katalizator kredytu i był ostatnim czynnikiem, którego brakowało w ich „montażu finansowym”. Dlatego też Program w oczach przedsiębiorców z sektora MŚP jest tak atrakcyjnym i potrzebnym narzędziem w rządowej polityce wspierania ich sektora.

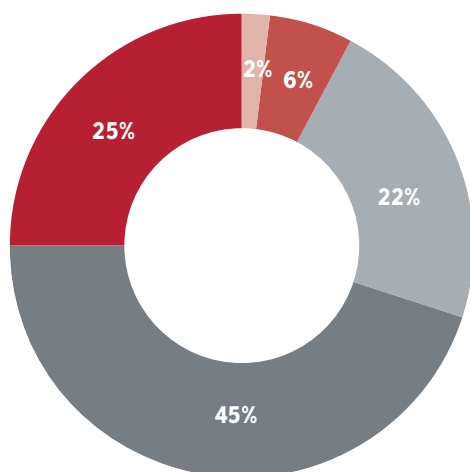
Badanie pokazało, że w przypadku tych respondentów, którzy świadomie zrezygnowali z ubiegania się o finansowanie, pomimo potrzeb w tym zakresie, głównym powodem odstąpienia od decyzji o aplikowaniu po nie były niekorzystne warunki finansowania, a w dalszej kolejności brak odpowiedniego zabezpieczenia oraz uciążliwa i długotrwała procedura pozyskania kredytu. Program *de minimis* jest pomocą również w odniesieniu do tych dwu ostatnich problemów.

Główne przyczyny odmowy lub otrzymania mniej korzystnej oferty finansowania zewnętrznego

- brak wymaganego zabezpieczenia kredytu
- zbyt krótki okres funkcjonowania na rynku
- odmowa bez podania przyczyny
- rezygnacja ofertobiorcy
- nie wiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Powody rezygnacji z ubiegania się o finansowanie zewnętrzne w ostatnich 2 latach (do momentu pozyskania kredytu z gwarancją de minimis)

- niewystarczające zabezpieczenie kredytu lub pożyczki
- niekorzystne warunki finansowe kredytu lub dotyczące okresu kredytowania
- uciążliwa i długotrwała procedura pozyskania kredytu
- zbyt krótki okres funkcjonowania na rynku
- nie wiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Trafność i skuteczność wsparcia - ograniczanie luki finansowej w wyniku realizacji „Programu gwarancji *de minimis*”

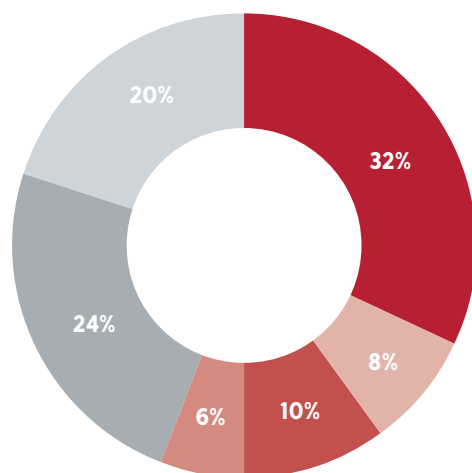
Wyniki przeprowadzonego badania potwierdzają trafność założeń Programu. Skorzystali z niego przedsiębiorcy, którzy bez tego wsparcia mieliby bardzo ograniczony dostęp do finansowania.

Łącznie, spośród badanych było 56% przedsiębiorstw znajdujących się w luce finansowej, w tym:

- 32%, którzy nie uzyskaliby kredytu obrotowego bez gwarancji *de minimis*,
- 24%, którzy bez gwarancji uzyskaliby kredyt, ale o niższej wartości lub/i pozyskanie go zajęłoby więcej czasu.

Na podstawie tego wyniku badania można wnioskować, że wciąż istnieją duże utrudnienia w pozyskiwaniu finansowania przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, a stałe narzędzie wsparcia w postaci gwarancji *de minimis* w bardzo dużym stopniu niweluje te utrudnienia, zmniejszając jednocześnie lukę finansową. Przedsiębiorcy uznają to wsparcie za potrzebne i skuteczne działanie rządu.

Niespełna ¼ badanych otrzymałaby kredyt o takiej samej wartości, o jaką aplikowali, i na takich samych zasadach. W takim przypadku można mówić o wystąpieniu efektu „biegu

Możliwość uzyskania kredytu bez gwarancji *de minimis*

- bez gwarancji *de minimis* firma nie uzyskałaby kredytu
- bez gwarancji *de minimis* firma uzyskałaby kredyt, ale o niższej wartości
- bez gwarancji *de minimis* firma uzyskałaby kredyt, ale w dłuższym czasie
- bez gwarancji *de minimis* firma uzyskałaby kredyt, ale o niższej wartości i w dłuższym czasie
- bez gwarancji *de minimis* firma uzyskałaby kredyt
- trudno powiedzieć

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

jałowego” Program¹. Natomiast w sytuacji firm, które uzyskałyby kredyt nawet bez zabezpieczenia, lecz gwarancja przyczyniła się do przyspieszenia uzyskania kredytu lub lepszych warunków finansowych, także mogły powstać pozytywne efekty dla firmy i gospodarki.

Stosunkowo największe problemy z pozyskaniem finansowania miałyby przedsiębiorstwa:

- start-upy (56% nie pozyskałoby kredytu bez gwarancji *de minimis*),
- przedsiębiorstwa, które pozyskały kredyt inwestycyjny (49% wobec 23% firm, które bez gwarancji nie pozyskałoby kredytu obrotowego),
- mikro (34% nie pozyskałoby kredytu bez gwarancji *de minimis*),
- prowadzące działalność od roku do 4 lat (33%).

¹ Efekt biegu jałowego (deadweight) Programu polega na uzyskaniu wnioskowanego kredytu (o takiej samej wartości i na takich samych warunkach) nawet bez wsparcia w postaci gwarancji *de minimis*. W przypadku programu skierowanego do całego sektora MŚP, o tak dużej skali wsparcia, to zjawisko jest nieuniknione.

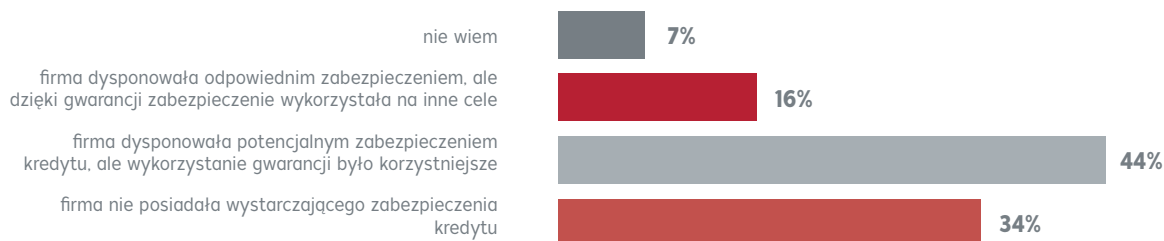
Na znalezienie się w luce finansowej przez badanych przedsiębiorców wpływał również mniejszy zasięg działalności firmy (35% lokalnych i regionalnych respondentów bez gwarancji nie uzyskałoby kredytu, podczas gdy taka sytuacja miałaby miejsce dla 27% firm o zasięgu międzynarodowym i krajowym).

Zaobserwowano tutaj analogiczną tendencję w dostępie do finansowania, jak w przypadku starań badanych firm o pozyskanie finansowania jeszcze przed uczestnictwem w Programie. Im mniejsze, krócej działające na rynku lub o mniejszym zasięgu działania, tym większe utrudnienia w dostępie do kredytów.

Badanie wykazało, że relatywnie najwięcej, bo 44% respondentów zdecydowało się na skorzystanie ze wsparcia w postaci gwarancji z powodu korzyści, jakie dawała gwarancja – głównie dotyczących przyspieszenia procesu uzyskania kredytu i/lub wyeliminowania konieczności zabezpieczenia kredytu majątkiem prywatnym.

Ponad 1/3 respondentów stwierdziła, że to właśnie nieposiadanie wystarczającego zabezpieczenia kredytu przyczyniło się do skorzystania z gwarancji *de minimis*. Ten wynik wprost potwierdza trafność założeń Programu.

Powód skorzystania z gwarancji *de minimis*

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Natomiast 16% badanych firm posiadała odpowiednie zabezpieczenie kredytu, jednak skorzystanie z gwarancji pozwoliło na użycie go na inne cele, dzięki czemu możliwe było zintensyfikowanie działań przedsiębiorstwa. Obserwacja ta wskazuje na efekt dodatkowy Programu jako narzędzia stymulującego rozwój i inwestowanie w firmie.

Badania trafności podstawowych parametrów gwarancji *de minimis*, niezmiennie od początku realizacji Programu, pokazują, że zostały one odpowiednio oszacowane i zaadresowane wobec potrzeb mikro, małych i średnich firm:

- 95% z respondentów stwierdziło, że maksymalna kwota w wysokości 3,5 mln zł w pełni zaspokaja ich potrzeby,
- 88% respondentów uznało maksymalny okres trwania gwarancji za adekwatny do ich potrzeb.

Uzyskane wyniki pozwalają wnioskować, że zaprojektowano wystandaryzowane, proste i powszechnie dostępne narzędzie wsparcia sektora MŚP, które trafnie zaadresowane okazało się największym sukcesem w dotychczasowych programach gwarancyjnych realizowanych w Polsce. I na kontynuację takiego narzędzia wskazują potrzeby badanych firm.

Respondenci badania wielokrotnie wskazywali na konieczność stałej dostępności takiego narzędzia jak gwarancja *de minimis* dla sektora MŚP.

Użyteczność wsparcia - efekty na poziomie przedsiębiorstwa oraz makroekonomicznym

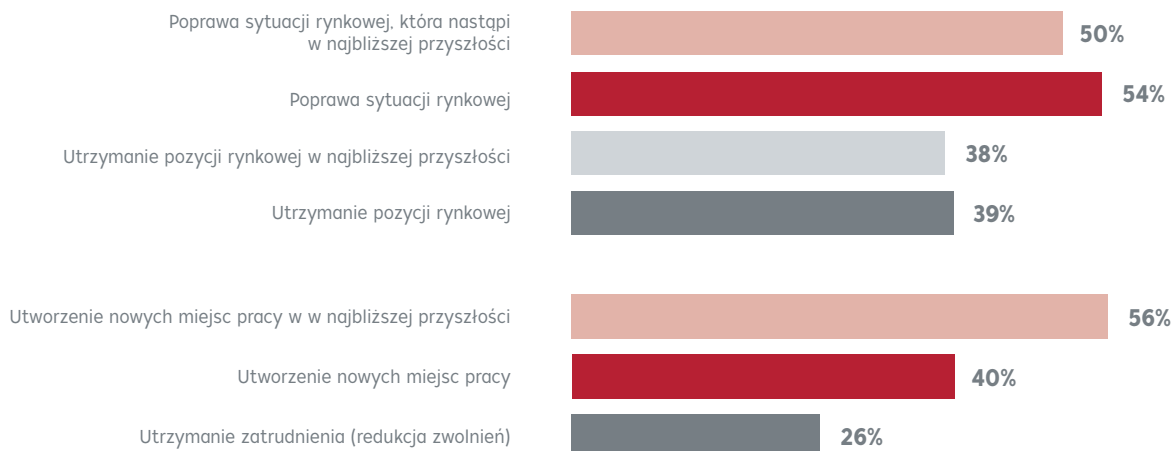
Przedsiębiorcy, biorący udział w Programie, zaobserwowali całe spektrum efektów, jakie pojawiły się w firmie w wyniku pozyskania kredytu gwarantowanego przez BGK. Firmy zadeklarowały również pojawienie się takich pozytywnych zmian w najbliższym czasie. Skala efektów uzyskanych dzięki wsparciu Programem jest znacząca.

Większości przedsiębiorców narzędzie to pozwoliło poprawić pozycję rynkową (54%) lub ją utrzymać (dalsze 39%). W najbliższej przyszłości poprawy swojej sytuacji na rynku, w wyniku pozyskanego z gwarancją finansowania, spodziewa się połowa badanych firm, a 38% przewiduje utrzymanie swojej pozycji.

Efekt poprawy pozycji konkurencyjnej częściej odczuli przedsiębiorstwa, które zaciągnęły kredyt inwestycyjny, niż obrotowy.

Przełożyło się to na utworzenie nowych miejsc pracy, zadeklarowane przez 4 na 10 respondentów, oraz na planowane utworzenie nowych etatów w najbliższej przyszłości (56%). Ponadto około jedna czwarta ankietowanych przedsiębiorców mogła, dzięki pozyskanemu finansowaniu, utrzymać dotychczasowe miejsca pracy, które bez tego były zagrożone. Łącznie, we wszystkich firmach objętych badaniem ankietowym w 2016 r., dzięki kredytom z gwarancją utworzono 2,3 tys. miejsc pracy, a 3,0 tys. zostało utrzymanych. Ponadto przedsiębiorcy deklarują powstanie 3,5 tys. miejsc pracy w niedalekiej przyszłości.

Efekty osiągnięte dzięki kredytom z gwarancją *de minimis*

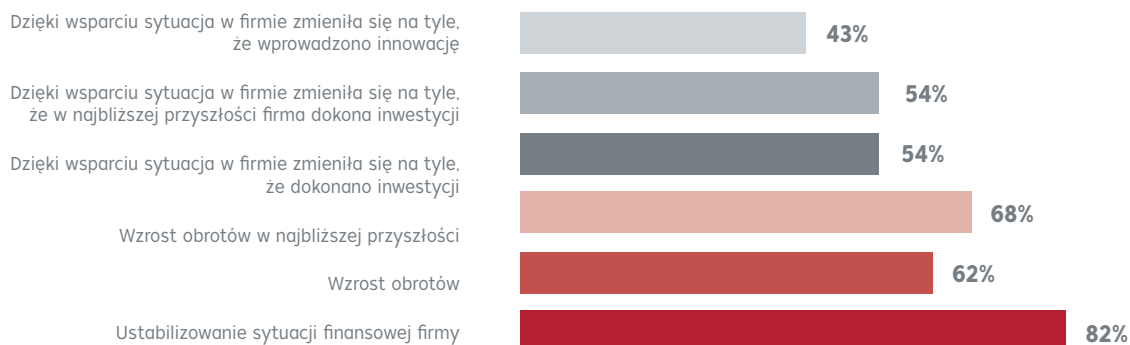
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Kredyt obrotowy z gwarancją *de minimis* znacząco ustabilizował sytuację finansową respondentów badania (82%), wpłynął na odnotowany wzrost obrotów (62%) oraz wzrost obrotów spodziewany w najbliższej przyszłości (68%).

Ponadto firmy, które otrzymały kredyt obrotowy z gwarancją BGK, dokonały inwestycji. Ponad połowa badanych przedsiębiorstw, dzięki utrzymanemu finansowaniu, dokonała inwestycji, mimo iż miało ono inny charakter - był to kredyt obrotowy, a więc zakup

nowych maszyn, pojazdów czy innych inwestycji nie nastąpił bezpośrednio ze środków kredytu, ale z innych środków, uwolnionych dzięki utrzymanemu kredytowi. Tyle samo firm (54%) zamierza dokonać inwestycji w najbliższym czasie. Części firm (43%) uzyskany kredyt pozwolił na wprowadzenie innowacji, najczęściej produktowych, na poziomie firmy (49%) bądź nowości w skali rynku, na którym działa firma (44%). Innowacja na poziomie światowym zadeklarowana była przez 6% respondentów z kredytem obrotowym.

Efekty osiągnięte dzięki kredytom obrotowym z gwarancją *de minimis*

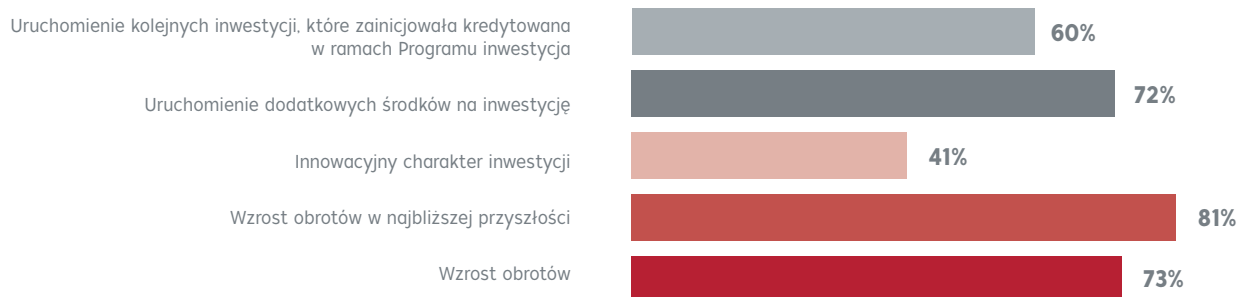

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

W przypadku kredytów inwestycyjnych głównym rezultatem otrzymanego wsparcia, obok wzrostu obrotów (dla 73% respondentów już zaobserwowanego, a dla 81% oczekiwanego w najbliższym czasie), było uruchomienie dodatkowych środków na kredytowaną inwestycję. Jest to efekt dźwigni Programu - przedsiębiorcy mobilizując dodatkowe środki z innych źródeł zwiększyli siłę efektu wsparcia. Dodatkowe środki pochodziły głównie z zasobów własnych firm. Efekt ten charakterystyczny był szczególnie dla małych przedsiębiorstw.

Warto również zauważyć, że 41% zrealizowanych inwestycji miało charakter innowacyjny. Przede wszystkim były to innowacje produktowe. Analiza poziomu wprowadzonych innowacji pokazała, że najczęściej była to nowość na skalę rynku, na jakim działa firma (47%), oraz nowość wyłącznie na poziomie firmy (45%). Globalny poziom innowacji zadeklarowało 7% badanych przedsiębiorstw z kredytem inwestycyjnym.

Efekty osiągnięte dzięki kredytom inwestycyjnym z gwarancją *de minimis*

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

Potwierdza to, że gwarancja *de minimis* jest skutecznym narzędziem wspierania nowych inwestycji, co jest istotne dla całej polskiej gospodarki. Okazała się ona również impulsem pobudzającym procesy innowacyjne w firmie.

Innym rezultatem, cennym dla przedsiębiorstw i gospodarki, było uruchomienie kolejnych inwestycji, których realizację zainicjowała inwestycja kredytowana w ramach Programu. Taki pozytywny efekt zanotowano aż u 60% badanych firm.

Najwyraźniej wystąpił on w przypadku przedsiębiorstw średniej wielkości (79%). Co znamienne, prawie ¼ wskazań uruchomienia w najbliższym czasie nowych inwestycji dotyczyć będzie inwestycji innowacyjnych lub innych działań o charakterze innowacyjnym, a wartość tych inwestycji będzie ponad dwukrotnie wyższa od wartości inwestycji nieinnowacyjnych.

Program gwarancji *de minimis*, oprócz efektów na poziomie pojedynczych przedsiębiorstw, spowodował pozytywne zmiany w skali makroekonomicznej, w widoczny sposób oddziałując na rynek kredytów dla MŚP. Szacujemy, że między innymi za jego sprawą w gospodarce pojawiło się 13,7 mld zł dodatkowego kredytu (z czego 12,4 mld zł stanowił kredyt obrotowy), który nie powstałby bez wsparcia gwarancyjnego. Można szacować, że finansowanie przyznane dzięki gwarancjom *de minimis* przełożyło się na 100 tys. miejsc pracy utworzonych i utrzymanych (odpowiednio 45,4 tys. i 54,8 tys.)².

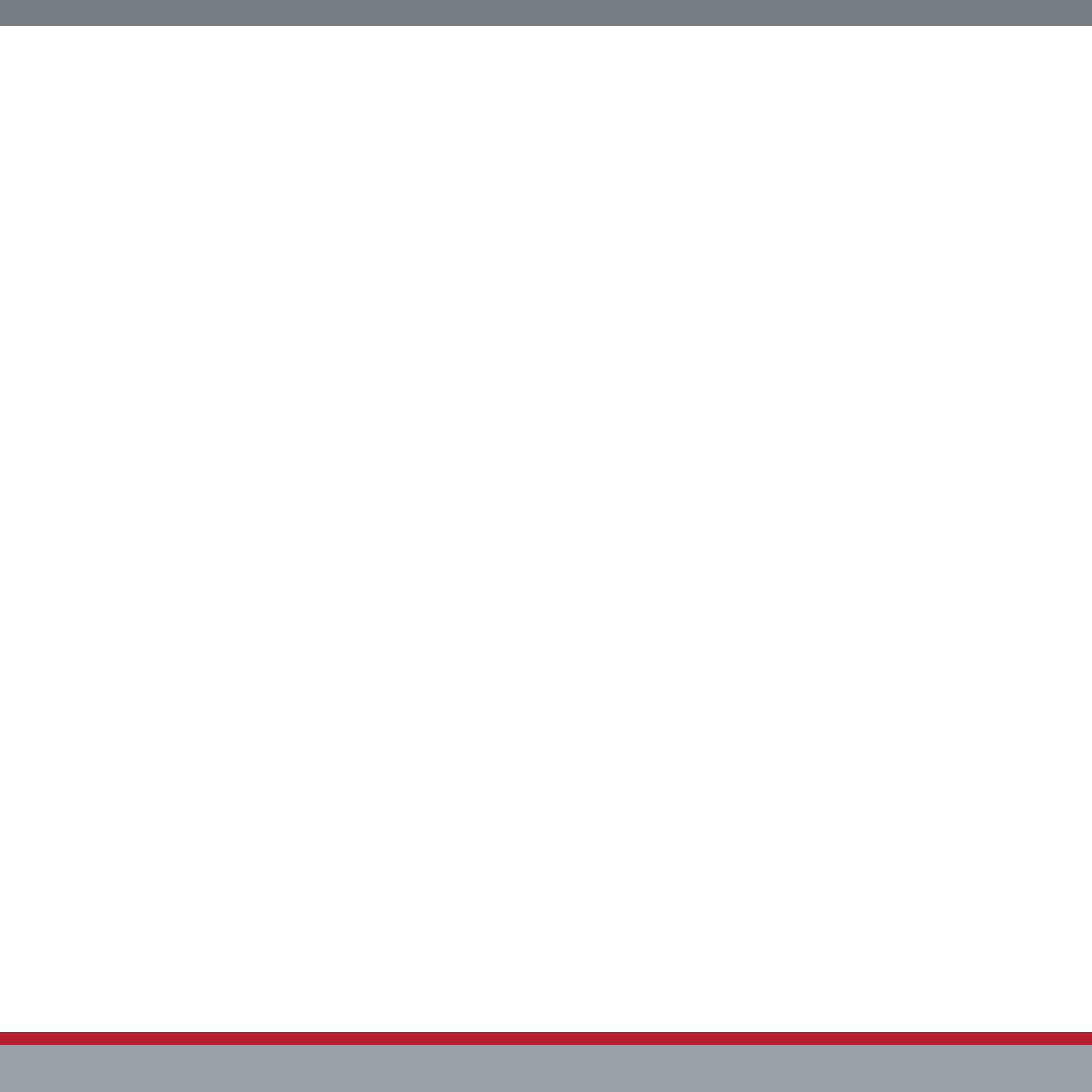
Badanie pokazało, że w większości przypadków zaobserwowane efekty wystąpiły częściej u przedsiębiorstw ze zdiagnozowanej luki finansowej, w stosunku do pozostałych badanych firm. Takie wyniki świadczą o ogromnej wadze gwarancji *de minimis* dla rozwoju firm sektora MŚP, które bez niej nie otrzymałyby finansowania dłużnego.

² Oszacowanych wielkości nie można bezpośrednio traktować jako wzrostu zatrudnienia w gospodarce tylko dzięki realizacji Programu *de minimis*, gdyż nie można wykluczyć, że firmy poprawiając swoją pozycję na rynku (przejmując część rynku) spowodowały pośrednio redukcję zatrudnienia u swoich konkurentów.

Zestawienie efektów przedsiębiorców z luki finansowej vs. pozostałych uczestników Programu

Efekty	Firmy, które bez gwarancji w ogóle nie pozyskałyby kredytu (%)		Pozostałe firmy (%)	
	Już zaobserwowane	Spodziewane w najbliższej przyszłości	Już zaobserwowane	Spodziewane w najbliższej przyszłości
Efekty uzyskane zarówno przez firmy, które pozyskały kredyt obrotowy jak i te z kredytem inwestycyjnym				
Poprawienie pozycji rynkowej	66	58	49	47
Utworzenie nowych miejsc pracy	42	66	39	51
Utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy	30	-	24	-
Efekty uzyskane przez firmy, które pozyskały kredyt obrotowy				
Ustabilizowanie sytuacji finansowej firmy	90	-	79	-
Wzrost obrotów	72	74	59	66
Dzięki wsparciu, sytuacja zmieniła się na tyle, że dokonano inwestycji	58	60	53	53
Dzięki wsparciu, sytuacja zmieniła się na tyle, że dokonano inwestycji o charakterze innowacyjnym	43	-	43	-
Efekty uzyskane przez firmy, które pozyskały kredyt inwestycyjny				
Wzrost obrotów	77	83	69	78
Innowacyjny charakter inwestycji	40	-	41	-
Uruchomienie dodatkowych środków na inwestycję	73	-	71	-
Uruchomienie kolejnych inwestycji w najbliższej przyszłości w wyniku kredytowanej inwestycji		50		84

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego BGK.

**Bank
Gospodarstwa
Krajowego**
Biuro Badań
i Analiz

www.bgk.pl

analizy@bgk.pl
tel.: 22 599 8243